

bestemte Maade, hvorpaa det skal vurderes, og hvorefter det skal afsløses. — Der kunde nu vel indvendes det imod det Forslag, der er stillet af det ærede fraværende Medlem og mig, at saadanne Udtryk, som at der skal tages „Hensyn til Priserne for Arbeidet“ have noget Betænkeligt ved sig, forsaavidt det ikke kan udtales, i alt Fald ikke i Forslaget er udtalt, hvor afgjørende dette Hensyn skal være og saa fremdeles. Men dette Svævende og Ubestemte har vort Forslag tilføjes med den foreliggende Paragraph i Lovudkastet selv, hvortil det knytter sig. Thi der staaer, at hvor der er Noget, der vil have Hovetiet afløst, skal det skee „med fornødent Hensyn“ o. s. v. Et „fornødent Hensyn“ og et „Hensyn“ i Almindelighed ere vel omtrent lige ubestemte Udtryk, og dermed overlades unægtelig saare meget til Afsløsningsmændenes Samvittighed, men det kan heller ikke være anderledes paa et Gebeet som nærværende, og i alt Fald have vi ikke troet os forpligtede til at skaffe den Ubestemthed bort af Loven, som findes der, ogsaa uden Hensyn til, hvad der af os ønskes indført i den. Der er fremdeles af den ærede Ordfører blevet bemærket, at Indenrigsministeren i fornødent Fald vilde kunne udstede et Regulativ, „dersom det nemlig skulde findes ønskeligt“. Men det er netop Noget af det, som fra mit Standpunkt maa forekomme mig meget betænkeligt. Jeg troer, at et Regulativ, som afgjorde et saadant Spørgsmaal, vilde egentlig være en Lov; og jeg mener, at naar en Minister havde Ret til at give Regulativer, der afgjorde, hvad der ved Afsløsningen skulde tages Hensyn til, saa var det det Samme, som at han kunde ændre ja affkaffe den Lov, som Thinget staaer i Begreb med at give. Istedetfor altsaa at indrømme Sigt, „om det skulde findes ønskeligt“, og overdrage Indenrigsministeren at forfatte et saadant Regulativ, vil det derimod, mener jeg, være hvad der nærmest er Thingets Kald, som meddeeltigt i den lovgivende Myndighed, at sørge for og virke til, at et saadant Dnsse ikke skulde kunne opstaae, og et saadant Regulativ ikke skulde fremkomme. Det er fremdeles af den ærede Ordfører blevet ytret, at naar vi i vort Forslag, have benyttet os af det Udtryk „Priserne for Arbeidet“, skulde dette være

et ubestemt Udtryk, saa han ikke ret veed, om vi mente Gangdage alene, eller tillige Spanddage. Jeg er i denne Henseende fuldkommen paa det Rene med, hvad jeg, og vel ogsaa det andet ærede Medlem, som har stillet Forslaget har meent, nemlig begge Dele, og jeg antager, at Arbeidet med den bestemte Artikel aldrig i denne Sammenhæng kunde forstaaes anderledes, end om det i § 1 ommeldte Hovetiarbejde, Afgtør o. s. v. Og herom har han saa fremdeles sagt, at i saa Fald vilde der opstaae Betænkelse, forsaavidt det vilde være næsten umuligt at ansætte bestemte Priser i et vist Antal Aar for Spanddagsarbeidet. Men denne Indvending havde jeg ikke ventet, fordi det forekommer mig, at vi have forvaret os imod alle saadanne Indvendinger, idet vi ikke have sagt, at der skulde tages Hensyn til noiagtig Beregning af Middelspriser, ikke have betragtet det Hele som Noget, der lod sig gøre som et simpelt Regnestykke, saa man vel endog skulde kunne fore et strengt Bevis for Afgjørelsen, men antaget, at der skulde handles efter Skøn og efter det bedste Kendskab til Egnens Leilighed, der maatte findes hos dem, hvis Skøn forlanges. Og da forekommer det mig, at der ikke kan være to Meninger om, at i hvilken som helst Egn af Landet vil en Mand, som har hjemme der, og som har har havt med Landboforholdene at gøre i en lang Række af Aar ogsaa vel kunne skønne, hvad en Spanddags Arbejde vilde være at tilvelebringe for, naar det skal tilvelebringes mod Betaling, og saaledes kunne ansætte dette Arbejde til en vis Pris ligesaavel som Gangdagens, naagt det vistnok maa indrømmes, at der vil fremkomme flere Data til Oplysning Gangdagene, betræffende, end Spanddagene betræffende.

Da jeg har reist mig i denne Anledning, skal jeg ogsaa yttre mig med Hensyn til Udvalgets Forslag under Nr. 15. Jeg har længe været vaklende i Henseende til, hvilken Mening jeg skulde stemme for i saa Henseende, enten for den, at begge Parternes, eller at kun den ene Partis Dnsse skulde udkræves, for at afgjøre at Præstationen skulde finde Sted ikke i Penge men i Sød efter Capitalstarten. Men jeg vil nu efter nøieste Overveelse, og — jeg vil sige det ganske ligefrem, — paa dette Standpunkt